

Kollektivtrafiknämnden

Tid och plats	13:00, Regionhuset, Strömgatan 13 Kalmar. Lokal Odlingen
Beslutande	Peter Wretlund (S), ordförande Carl-Wiktor Svensson (KD), vice ordförande Magnus Hultman (M) Linda Eriksson (C) Lillemor Marcus Jonsson (SD) Sara Kånåhols (V) Per-Olof Johansson (S)
Ej tjänstgörande ersättare	Steve Sjögren (S) Chatrine Pålsson Ahlgren (KD)
Tjänstepersoner	Mattias Ask, trafikdirektör Lars Lindahl, kanslichef Jan Hägersand, ekonomichef §§ 29 och 34 Henrik Högström, marknadsstrateg § 30 Katharina Seijsing, basenhetschef § 31 John Wernberg, regionsekreterare
Justering	Sker digitalt.
Paragrafer	27–43
Ordförande	Peter Wretlund (S)
Justerare	Magnus Hultman (M)
Sekreterare	John Wernberg

§ 27

Ärendenummer KTN 2024/3

Godkännande av föredragningslista

Beslut

Kollektivtrafiknämnden godkänner föredragningslistan.

§ 28

Val av justerare

Beslut

Kollektivtrafiknämnden utser Magnus Hultman (M) att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

§ 29

God ekonomisk hushållning

Beslut

Kollektivtrafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Den ackumulerade nettokostnaden för perioden är 129 miljoner kronor.

Detta är ett underskott mot tilldelad budgetram på 2,6 miljoner kronor, och 11 miljoner kronor högre nettokostnad än motsvarande period år 2023.

Självfinansieringsgraden för den allmänna kollektivtrafiken är 48,6 procent, jämfört med målet för 2024 på 50 procent.

Självfinansieringsgraden för den särskilda kollektivtrafiken är 23,2 procent, jämfört med målet för 2024 på 20 procent.

Helårsprognosen efter februari visar ett underskott mot budgetramen på 59,9 miljoner kronor.

Orsakerna till det negativa utfallet mot budgetramen är främst relaterade till kostnadsökningarna mot trafikentreprenörerna på grund av det höga kostnadsläget, samt biljettintäkterna i kollektivtrafiken.

Kalmar länstrafik fortsätter arbetet med effektiviseringar och nettokostnadsminskande åtgärder i enlighet med kollektivtrafiknämndens fattade beslut under 2023 samt fastställda verksamhetsplan 2024.

Föredragande

Jan Hägersand, ekonomichef

§ 30

Uppföljning av tillfällig prissänkning

Beslut

Kollektivtrafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Under oktober 2023 genomförde Kalmar länstrafik en tillfällig prissänkning (kampanj) av periodbiljetter under en tvåveckorsperiod. Kampanjen nådde väl ut trots en kort period och gav ett positivt lockande budskap som spred i lokala medier. Enkelbiljettförsäljningen påverkades i låg grad av prissänkningen men bunkring av periodbiljetter ökade jämfört med liknande prissänkning under 2022. Procentuellt bunkrades flest 30-dagarsbiljetter. Kampanjen gav störst genomslag för den nya 365-dagarsbiljetten som gav en stor försäljningsintäkt. Även företagsförsäljningen ökade jämfört med veckorna före kampanjperioden men däremot går det att se en viss negativ påverkan på periodbiljettförsäljningen direkt efter kampanjperioden.

Sammanfattningsvis har den tillfälliga prissänkningen varit en positiv kampanj för Kalmar länstrafik.

Föredragande

Henrik Högström, marknadsstrateg

§ 31

Tågtrafik – Information

Beslut

Kollektivtrafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Kalmar länstrafiks basenhet Tågtrafiks organisation har ansvar för sex fordon och resterande 17 fordon hyrs via AB Transitio. Aktuella frågor handlar bland annat om ombyggnad av och infrastruktur gällande tågdepån, nya fordon, drift och underhåll, samarbetsavtal, trafikledning och trafiksäkerhet.

Tågtrafiken innebär samarbeten mellan flera regioner samt både företag och myndigheter. Samarbetspartners är Öresundståg med trafikavtal fram till december 2025 och där upphandling gällande drift och underhåll pågår samt SJ Krösatågen där trafikavtalet sträcker sig fram till december 2033.

Nya tågfordon ska ersätta den befintliga Krösatågsflottan och de nya tågen går i linje med samarbetets mål om en attraktiv och konkurrenskraftig kollektivtrafik.

Framtidens utmaningar för tågtrafiken kommer att vara fordonstillståndet på fordonen, trafikupplägg, leverans av fordon, tågdepåns ombyggnation samt ekonomi.

Föredragande

Katharina Seijsing, basenhetschef

§ 32

Överenskommelse om gemensam förvaltning och utveckling av digitala kundnära tjänster för kollektivtrafiken (samverkansavtal LynX)

Beslut

Kollektivtrafiken noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Högsta Förvaltningsdomstolen meddelade den 4 mars 2024 beslut om att inte ge Kalmar länstrafik ett prövningstillstånd och Kammarrättens beslut kvarstår därmed vilket innebär att Region Kalmar län inte kan ansluta sig till Skånetrafikens biljettsystem.

I regionplan 2024 står det att ”I nuläget finns behov av anpassning till nuvarande system och samarbetet kring detta”.

Det nuvarande samverkansavtalet är giltigt till 31 maj 2024 och det finns en gemensam intention att samarbeta kring förvaltning och utveckling i en konstruktiv anda gällande trafikering, pris- och biljettsystem, information och marknadsföring mellan Region Jönköpings län, Region Kronoberg, Region Halland och Region Kalmar län.

Från 1 juni 2024 intensifieras den nuvarande samverkan till samarbete och samnyttjande. Målet med samverkan är att utveckla och förvalta digitala kundnära tjänster, uppnå ett effektivt resursnyttjande, säkerställa en hög driftsäkerhet och främja ett sömlöst resande. Avtalstiden kommer att löpa från undertecknande tillsvidare men med möjlighet till uppsägning av överenskommelsen två kalenderår räknat från det årsskifte som inträffar närmast efter uppsägning.

Föredragande

Mattias Ask, trafikdirektör

§ 33

Aktuellt från trafikdirektören

Beslut

Kollektivtrafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Information om aktuella frågor från trafikdirektören.

Omvänd fakturering

Från och med mars har omvänd fakturering införts. Normalt ska den som skapar fakturan granska underlaget innan fakturan utställs men med omvänd fakturering ska köparen, trafikföretagen, kontrollera underlaget och då finns möjlighet att lämna synpunkter till Kalmar länstrafik och inkomma med uppgifter som styrker trafikföretagens anspråk.

Arbetet har skett manuellt fram till februari då en automatisk omvänd fakturering påbörjades. Automatisk omvänd fakturering minskar administreringstiden och andra fördelar automatisering är att det:

- tar bort personberoendet
- minskar risker för fel i beräkningarna till trafikföretagen
- förbättrar arbetssituationen för anställda
- sparar tid internt

Trafikupphandling avtal särskilda persontransporter och Närtrafik

Aktuell tidplan för trafikupphandlingen presenteras och just nu pågår upphandlingsprocessen inför målet med nytt avtal i januari 2026. Kommande aktiviteter under första halvåret 2024 redovisas med bland annat datum för sista dag att lämna anbud och anbudsprövning. Bland aktiviteterna finns även datum för förankring med kommunerna och datum för överprövningstid.

Trafikupphandling avtal linjetrafik, buss, skolskjuts och timfordon

Nuvarande avtal löper fram till 15 augusti 2027. Tidplan för upphandlingsprocessen presenteras inför nytt avtal i augusti 2027, just nu utvärderas avtalet och det pågår en inventering av kommunernas behov inför kommande förstudie under 2024.

Sommar och periodbiljetter

Länets kommuner har möjlighet att köpa sommarlovsbiljetter till skolelever i särskilda årskurser. Sommarlovsbiljetten är till för skolungdomar som vid vårterminen slutar antingen årskurserna 6–9 i grundskolan och anpassad

skola, årskurs 1 och 2 i gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola. Med biljetten kan resenären resa obegränsat i Kalmar län under perioden 17 juni–20 augusti. Respektive kommun beslutar om inköp av Sommarlovsbiljetter till skolungdomar som är folkbokförda i kommunen.

Synpunkter har inkommit på nuvarande upplägg med sommarlovsbiljetter och Kalmar länstrafik kommer att bjuda in kommunerna till en fortsatt dialog gällande upplägget inför sommaren 2025.

Utreda framtida organisationsform för Krösatågsamarbetet

Samverkan inom Krösatågen leds av en politisk samverkansgrupp som har gett en utredare i uppdrag att utreda lämplig framtida organisationsform för Krösatågsamarbetet. Utredningen ska utreda för- och nackdelar och ge svar på vilken organisationsform som ger bäst förutsättningar för att nå upp till långsiktiga mål. Utredningsuppdraget ska delredovisas den 24 maj och slutredovisas på den politiska samverkansgruppens möte den 6 december 2024 och däremellan ska den politiska samverkansgruppen få löpande information om hur uppdraget fortskrider av utredaren.

Aktuella ärenden till kommande nämndssammanträde

- Redovisning av uppdrag från regionplan gällande reviderad modell för självfinansieringsgrad
- Priser praktikbiljetter – ersätter biljettkuponger i papper som länets skolor kan köpa till elever eller personal för resor mellan lektioner, lokaler eller utflykter

Föredragande

Mattias Ask, trafikdirektör

§ 34

Ärendenummer KTN 2024/2

Godkännande av ekonomisk periodrapport för februari 2024

Beslut

Kollektivtrafiknämnden godkänner Kalmar länstrafiks ekonomiska rapport för februari 2024.

Rapporten överlämnas till regionstyrelsen.

Bakgrund

Ekonomisk rapport för februari 2024 redovisas för kollektivtrafiknämnden.

Den ackumulerade nettokostnaden för perioden är 129 miljoner kronor.

Detta är ett underskott mot tilldelad budgetram på 2,6 miljoner kronor, och 11 miljoner kronor högre nettokostnad än motsvarande period år 2023.

Självfinansieringsgraden för den allmänna kollektivtrafiken är 48,6 procent, jämfört med målet för 2024 på 50 procent.

Självfinansieringsgraden för den särskilda kollektivtrafiken är 23,2 procent, jämfört med målet för 2024 på 20 procent.

Helårsprognosen efter februari visar ett underskott mot budgetramen på 59,9 miljoner kronor.

Orsakerna till det negativa utfallet mot budgetramen är främst relaterade till kostnadsökningarna mot trafikentreprenörerna på grund av det höga kostnadsläget, samt biljettintäkterna i kollektivtrafiken.

Kalmar länstrafik tar under året fram ett antal ekonomiska rapporter. Motsvarande ekonomiska redovisningar ges även till regionstyrelsen. Innan rapporterna redovisas i styrelsen ska nämnden godkänna dem.

Kalmar länstrafik fortsätter arbetet med effektiviseringar och nettokostnadsminskande åtgärder i enlighet med kollektivtrafiknämndens fattade beslut under 2023 samt fastställda verksamhetsplan 2024.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 12 mars 2024
2. Periodrapport februari Trafiknämnd/Kalmar länstrafik

Protokollsutdrag till: regionstyrelsen

§ 35

Ärendenummer KTN 2024/46

Avsiktsförklaring avseende överlåtelse av tåg mellan Region Kalmar län och Region Jönköpings län

Beslut

Kollektivtrafiknämnden godkänner avsiktsförklaringen mellan Region Kalmar län och Region Jönköpings län avseende överlåtande av fyra bimodala tåg.

Kollektivtrafiknämnden uppdrar åt trafikdirektören att teckna avsiktsförklaringen mellan Region Kalmar län och Region Jönköpings län.

Bakgrund

Region Kalmar län har initierat ett projekt för förbättring av kollektivtrafiken genom att beställa totalt 12 tåg till Krösatrafiken. Denna investering är avsedd att stärka och förnya regionens transportinfrastruktur med förväntad leveransperiod mellan 2026 och 2027.

De första fyra tågen är elektrifierade och planeras att tas i bruk år 2026. Dessa tåg kommer att trafikera sträckorna Kalmar–Växjö samt Emmaboda–Karlskrona i samarbete med Region Blekinge. Därefter förväntas åtta bimodala tåg, som kan drivas både med elektricitet och HVO100-bränsle, levereras under 2027. Dessa tåg är avsedda att trafikera Stångådalsbanan och Tjustbanan. Region Kalmar län har även option på att utöka sin tågflotta med ytterligare 10 tåg vid behov.

De nya tågen kräver att det EU-gemensamma signalsystemet European Rail Traffic Management System (ERTMS) är installerat längs banorna. ERTMS är dock ännu inte på plats längs Stångådals- och Tjustbanan. Trafikverket har meddelat att de har en projektplan för att implementera systemet på dessa sträckor. Planen är att Stångådalsbanan ska vara klar i december 2027 och Tjustbanan i december 2028.

I ärendet "Slutredovisning - Uppdrag om ekonomiska åtgärder" beslutade regionstyrelsen i september 2023 att försöka anpassa leveransplanen till tågbanornas funktionalitet. Inom ram av det arbetet etablerades kontakt med Region Jönköping län som visade intresse för att ta över några av de bimodala tåg som ska levereras till Region Kalmar län. Ett förslag till avsiktsförklaring har utarbetats och kommer att behandlas som ett aktuellt nämndsärende i respektive region i april.

Avsiktsförklaringens innebörd är att Region Jönköping län tar över de fyra bimodala fordon som först levereras. I övrigt består Region Kalmar läns grundbeställning. Region Kalmar län kan vid ett senare tillfälle avropa fyra

nya bimodala tåg från optionen och vars leverans bättre harmoniserar med inkoplandet av ERTMS på Stångådalsbanan och Tjustbanan.

Bedömningen är att inga tillkommande kostnader föreligger i samband med själva överlåtelsen till Jönköping.

Avsiktsförklaringen är inte juridiskt bindande utan kräver ett separat avtal som ska godkännas av respektive läns regionstyrelse.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 4 april 2024
2. Avsiktsförklaring avseende överlåtelse av tåg mellan Region Kalmar län och Region Jönköpings län

Protokollsutdrag till: trafikdirektör

§ 36

Ärendenummer KTN 2024/36

Svar på nämndinitiativ om juridisk utredning och redovisning av Trafikverkets ansvar i fråga om trädpåkörningarnas konsekvenser för Region Kalmar län.

Beslut

Kollektivtrafiknämnden besvarar nämndinitiativet om juridisk utredning och redovisning av Trafikverkets ansvar i fråga om trädpåkörningarnas konsekvenser för Region Kalmar län med redovisat yttrande.

Bakgrund

Kristdemokraterna och Moderaterna föreslår genom ett nämndinitiativ att trafikdirektören utreder och snarast redovisar förutsättningar och eventuella konsekvenser för att påbörja en juridisk process gentemot Trafikverket gällande myndighetens ansvar i fråga om trädsäkring och den ekonomiska skada som Region Kalmar län lidit på grund av bristande underhåll.

Yttrande

När det gäller bristande trädsäkring har Trafikverket ansvar för infrastrukturen, men inte för föremål som kan finnas på spåranläggningen. Enligt Trafikverket är träd som blåst ner på spåren och som orsakar skada inte deras ansvar. Den som drabbas av skada har enligt Trafikverket bevisbördan för att Trafikverket brustit i sitt ansvar.

Trafikverket kommer att presentera uppdraget Bristutredning för Stångådalsbanan och Tjustbanan i slutet av mars 2024. Region Kalmar län har påtalat behovet och tillhandahållit information till den utredningen om behovet av trädsäkring. I bristutredningen kommer trädsäkring att finnas med som en av de åtgärder som Trafikverkets utredare föreslår bör genomföras för att stärka banornas robusthet och tillförlitlighet

Den politiska samverkansgruppen Krösatåg tillskrev Trafikverkets generaldirektör i september 2023 om behovet av trädsäkringsåtgärder på de oelektrifierade banorna i Småland. Ytterligare en skrivning har skickats till Trafikverkets generaldirektör från Region Jönköpings län och Region Kalmar län för att ytterligare påtala behovet av åtgärder av trädsäkring samt tydliggjort de konsekvenser som de många trädpåkörningarna har ur ett ekonomiskt, verksamhets-, kund- och arbetsmiljöperspektiv.

Utöver ovanstående bedriver Region Kalmar län för närvarande flera processer för att förbättra infrastrukturen och underhållet av den delen i länet.

För närvarande pågår flera processer som rör tåginfrastrukturen i länet, varför det är viktigt att följa de processerna och utfallet av dessa. Den formella rättegångsfullmakten enligt kommunallagen har regionstyrelsen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås nämndinitiativet besvaras med redovisat yttrande.

Överläggning

Under överläggningen presenterades följande förslag:

Ordföranden och Sara Kånåhols (V) föreslår att kollektivtrafiknämnden beslutar enligt redovisat förslag.

Efter avslutad överläggning beslutar nämnden enligt ordförandens och Sara Kånåhols (V) förslag.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 4 mars 2024
2. Nämndinitiativ: Juridisk utredning och redovisning av Trafikverkets ansvar i fråga om träd på körningarnas konsekvenser för Region Kalmar län

Protokollsutdrag till:

Carl-Wiktor Svensson (KD)

§ 37

Ärendenummer KTN 2024/47

Prisavdrag vid försenad resa med allmän kollektivtrafik

Beslut

Kollektivtrafiknämnden antar redovisad modell för prisavdrag vid försenad resa med allmän kollektivtrafik att gälla från och med 1 maj 2024.

Bakgrund

Region Kalmar län har idag att vid förseningar inom område för det kollektiva resandet, förhålla sig till lag (2015:953) om kollektivtrafikresenärers rättigheter och/eller EU:s tågpassagerarförordning 2021/782.

För resor inom Kalmar län jämte resor inom område för den gemensamma Sydtaxan, den senare efter en överenskommelse inom Regionsamverkan Sydsverige, hänvisas till lagstiftningen och för resor överstigande 150 kilometer, via så kallad resplus-biljett, hänvisas till EU:s tågförordning.

Enligt lag om kollektivtrafikresenärers rättigheter har resenären om en resa är mer än 20 minuter försenad, om resenären inte begär ersättning för annan transport vid befarad försening, rätt till prisavdrag med

1. 50 procent av det pris som resenären har betalat för resan, om förseningen uppgår till mer än 20 minuter,
2. 75 procent av det pris som resenären har betalat för resan, om förseningen uppgår till mer än 40 minuter, eller
3. hela det pris som resenären har betalat för resan, om förseningen uppgår till mer än 60 minuter.

Om det inte klart framgår vilket pris resenären har betalat ska prisavdraget beräknas utifrån priset för en enkelbiljett. Om resenären i ett sådant fall har använt en biljett som innebär en rabatt i förhållande till en enkelbiljett, en så kallad periodbiljett, får transportören minska prisavdraget i proportion till rabatten.

Förslag till modell för prisavdrag vid försenad resa

Region Kalmar län har idag en modell där prisavdraget grundar sig på priset för en enkelbiljett. För verksamhetsåret 2023 uppkom den utbetalda ersättningen, undantaget resor inom område för EU:s tågförordning, till 621 271 kronor.

En jämförelse med andra regioner visar att ett flertal regioner tagit beslut om införande av en modell med prisavdrag i proportion till en given rabatt.

En förändring enligt modell med prisavdrag grundat på periodbiljettens giltighet (antal resdagar) minskar regionens kostnad för prisavdrag vid

försenade resor, i vissa fall med mer än en halvering av belopp för utbetalning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Kalmar länstrafik att kollektivtrafiknämnden beslutar om införande av modell för prisavdrag vid försenad resa med en hänsyn tagen till rabatterade priser.

Prövning av barnets bästa ej aktuell då beslutet inte rör barn eller barn som är anhöriga.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Handling

Tjänsteskrivelse daterad 29 februari 2024

Protokollsutdrag till: trafikdirektör

§ 38

Ärendenummer KTN 2024/48

Ersättningsnivå för mat och övrig förfriskning vid försenad resa

Beslut

Kollektivtrafiknämnden beslutar att ersättningsnivån för inköp av mat och övrig förfriskning (dryck, frukt med mera) vid en försenad resa i enlighet med EU:s tågpassagerarförordning ska överensstämma med SJ AB:s fastställda belopp att gälla från och med 1 maj 2024.

Bakgrund

I april 2021 antog Europaparlamentet och rådet en ny förordning om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer. Den nya förordningen började tillämpas den 7 juni 2023 och innehåller regler om bland annat rätten till ersättning vid en försenad resa och vilken information resenären där ska få. Den innehåller också regler om åtgärder för att underlätta resandet för personer med funktionsnedsättning eller nedsatt rörlighet.

I fråga om ersättning framkommer i tågpassagerarförordningens artikel 20.2 att en resenär har rätt till ersättning om förseningen uppgår till 60 minuter eller mer alternativt helt ställs in. Som del av en sådan ersättning ingår utlägg för måltid och förfriskning i samband med uppkommen försening. Resenär ska vid begäran om ersättning därtill kunna uppvisa en giltig biljett och kvitto på inköp.

Region Kalmar län har hittills inte haft något fastställt belopp för ersättning av måltidsutlägg. För en jämlik och effektiv hantering samt för att säkerställa resenärens rättighet och leva upp till krav om intern kontroll föreslås att en fast ersättning med en kontinuerlig uppräkningsinförs.

SJ AB erbjuder resenärer att köpa mat eller annan förfriskning, exempelvis dryck och frukt (alkoholhaltiga drycker och tobak undantaget), med en ersättning av 50 kronor vid 60–119 minuters försening och 200 kronor vid 120 minuters försening eller mer.

Förslag till ersättningsnivå för mat och övrig förfriskning vid försenad resa

Mot bakgrund av ovan föreslås att ersättningsnivån för inköp av mat och övrig förfriskning (dryck, frukt med mera) vid en försenad resa i enlighet med EU:s tågpassagerarförordning ska överensstämma med SJ AB:s fastställda belopp.

Prövning av barnets bästa ej aktuell då beslutet inte rör barn eller barn som är anhöriga.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Handling

Tjänsteskrivelse daterad 29 februari 2024

Protokollsutdrag till: trafikdirektör

§ 39

Ärendenummer KTN 2024/62

Redovisning av aktuella åtgärder för att nå en budget i balans

Beslut

Kollektivtrafiknämnden ger trafikdirektören i uppdrag att fortsätta arbetet och intensifiera detsamma med att vidta åtgärder för god ekonomisk hushållning och uppmanar till återhållsamhet vad gäller kostnader i all verksamhet.

Vidare får trafikdirektören i uppdrag att, utöver tidigare vidtagna åtgärder, vidta ytterligare förstärkta åtgärder för att nå en budget i balans. I de fall åtgärderna avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet ska detta föreläggas regionstyrelsen för beslut.

Kollektivtrafiknämnden godkänner trafikdirektörens plan för det fortsatta arbetet för att nå en budget i balans.

Bakgrund

Regionstyrelsens ekonomiska uppföljningsrapport efter februari prognosticerar ett årsresultat i helårsprognosen beräknad till -348 miljoner kronor, vilket motsvarar en negativ budgetavvikelse på -171 miljoner kronor.

Med anledning av budgetavvikelsen beslutade regionstyrelsen den 26 mars att:

- uppdra åt nämnder och förvaltningar som uppvisar underskott i prognosen efter februari 2024 att fortsätta arbetet och intensifiera detsamma med att vidta åtgärder för att anpassa kostnadsnivån till tilldelade ekonomiska ramar. Regionstyrelsen uppmanar till återhållsamhet vad gäller kostnader i all verksamhet.
- Regionstyrelsen uppdrar till kollektivtrafiknämnden att, utöver tidigare vidtagna åtgärder, vidta ytterligare förstärkta åtgärder för att nå en budget i balans.
- I de fall åtgärderna avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet ska detta föreläggas regionstyrelsen för beslut.

I Kalmar länstrafiks ekonomiska uppföljningsrapport för februari prognosticeras ett årsresultat beräknad till -59,9 miljoner kronor. Cirka 90 procent av förvaltningens kostnader utgörs av trafikkostnader. Anledningar till det prognosticerade underskottet relaterar också främst till trafikkostnaderna som har ökat till följd av indexökningar och slopat undantag för biogasskatt. Därutöver har antalet resande ännu inte nått samma nivåer som före pandemin, vilket påverkar biljettintäkterna negativt.

Redan 2023 tog regionstyrelsen ett motsvarande beslut, i samband med uppföljningsrapport efter mars, vilket föranledde kollektivtrafiknämnden att påbörja ett arbete med åtgärder för att nå budget i balans.

Redovisning av nämndens beslutade åtgärder för att nå en budget i balans
Med anledning av regionstyrelsens beslut och nämndens prognosticerade underskott på helåret redovisas nedan aktuella åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Inom Kalmar länstrafik pågår ett flertal aktiviteter för att minska verksamhetens kostnader samt öka intäkterna. Kollektivtrafiknämnden beslutade under 2023 om ett antal uppdrag och åtgärder för att minska kostnaderna inom Kalmar länstrafik. De effektiviseringsbeslut som nämnden fattade under hösten införlivades i den verksamhetsplan som gäller för år 2024.

Följande effektiviseringsbeslut har fattats av nämnden som har införlivats i verksamhetsplan 2024:

- Genomföra långsiktiga åtgärder i närtrafiken (kollektivtrafiknämnden 2023/5)
- Utredda förutsättningar för att införa tidtabellstyrd färdtjänst (kollektivtrafiknämnden 2023/142)
- Utredda att införa handläggning av sjukresor (kollektivtrafiknämnden 2023/142)
- Utredda förändrad ersättning för resor med privat bil till sjukvårdande behandling (kollektivtrafiknämnden 2023/166)
- Utveckla och uppdatera försäljningsstrategi - arbetet med att utveckla och uppdatera försäljningsstrategin innebär att ta fram en modell för en samhällsekonomiskt optimal prissättning inklusive se över zonindelning. (kollektivtrafiknämnden 2023/141).

Utifrån tidigare beräkningar bedöms effektiviseringspotentialen för genomförande av de aktuella åtgärderna inom närtrafik och särskilda persontransporter motsvara en kostnadsminskning på sammantaget ca 18–20 miljoner kronor. Åtgärderna avseende sjukresor, förändrad ersättning och färdtjänst kräver revidering av befintliga regelverk. Förslag till revidering av regelverk för sjukresor aktualiseras till kollektivtrafiknämnden under det andra kvartalet. Förslag till revidering av regelverk för färdtjänst aktualiseras till kollektivtrafiknämnden under det tredje kvartalet. Båda regelverken kräver ett slutligt beslut av fullmäktige innan revideringarna kan verkställas av verksamheten. Förslag till reviderat regelverk gällande färdtjänst skall enligt nämndens beslut även samrådas med pensionärs- och funktionshinderrådet innan det fastställs.

Gällande arbetet med vidareutveckling av biljettpriissetningen kommer det att, som allra senast, hanteras av nämnden under det fjärde kvartalet när förslag till prisjusteringar inför 2025 läggs fram. Sålunda bedöms kommande förslag ge ekonomisk effekt först under nästa år. Arbetet med att se över zonstrukturen kommer att fortgå även in på nästa år.

Kollektivtrafiknämnden hanterade i oktober, utöver ovanstående beslut som införlivats i verksamhetsplan, även följande ärende som är aktuellt för i år:

- Slutredovisning av uppdrag att redovisa förslag på långsiktiga åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans – Linjelagd busstrafik.

Den av nämnden godkända slutredovisningen innebär att vissa reduceringar ska göras i linjetrafiken i samband med tidtabellsskiftet i augusti i år i syfte att minska trafik kostnaderna. Reduceringarna genomförs i enlighet med riktlinjerna i trafikförsörjningsprogrammet. Åtgärden förväntas leda till en kostnadsminskning motsvarande ca 1 miljoner kronor på årsbasis (full effekt 2025). Den del av kostnadsminskningen som sker i år är redan in-tecknad i årets budget. I enlighet med slutredovisningen pågår ett fördjupat arbete för ytterligare trafikjusteringar som kommer att innebära ytterligare kostnadsminskningar. Aktuella förändringar och förväntat ekonomiskt utfall av dessa trafikjusteringar redovisas till nämnden under det andra kvartalet. Därefter behöver det göras en bedömning ifall nämnden behöver fatta ytterligare beslut avseende reduceringar inom den allmänna kollektivtrafiken inför 2025.

Redovisning av förvaltningens övriga pågående aktiviteter för att nå en budget i balans

Utifrån regionstyrelsens tidigare beslut om gemensamma åtgärder för att minska regionens kostnader, den av kollektivtrafiknämnden fastställda verksamhetsplanen för i år samt förvaltningens och verksamheternas balanserade styrkort pågår ett flertal aktiviteter som syftar till att nå en budget i balans.

- Översyn av avgifter, taxor och ersättning inom särskilda persontransporter och allmänna kollektivtrafiken. Förslag på revidering av avgifter och ersättningar inom särskilda persontransporter sker i samband med att berörda regelverk läggs fram (kvartal två för sjukresor och kvartal tre för färdtjänst) alternativt när prisjusteringar inför 2025 hanteras i nämnd (fjärde kvartalet). Förändring av reskostnadsersättningar inom den allmänna kollektivtrafiken hanteras i nämnden i april med en förväntad kostnadsbesparing på ca 0,5 miljoner kronor (helår).
- Digitaliseringsarbeten är pågående inom förvaltningen för att effektivisera verksamheten. Exempelvis är fler självservice-tjänster på gång inom särskilda persontransporter. Därtill införs en ny resenärprofil under året vilket ger bättre förutsättningar för ett bredare användande av differentierade färdtjänstillstånd. Det senare innebär att en del av resorna eller vissa delar av resan kan ske med den allmänna kollektivtrafiken. Det innebär ett minskat behov av specialfordon och därigenom minskade kostnader. Implementering bedöms kunna ske senast under det fjärde kvartalet.
- Åtgärder för intäktssäkring: förvaltningen ser över vilka åtgärder som kan vidtas för att öka intäkterna. Det handlar exempelvis om åtgärder för att minska risken för utebliven biljettförsäljning inom linjetrafiken samt att utföra mer riktade kontrollinsatser för att stävja resandet utan giltig biljett. Insatser bedöms påbörjas under andra och tredje kvartalet.
- Förvaltningen genomför en kartläggning av administrativa tjänster och verksamhetens processer. Det bedöms bli klart under kvartal tre. Det ger bättre förutsättningar för mer effektiva

processer och även möjlighet till ökade samordningsvinster i framtida bemanningsplanering.

- Vidareutveckling av kundtjänst - Utvecklingsarbete av kundtjänst i samverkan med Regionservice med fokus på tillgänglighet, kundnöjdhet och effektivisering. Exempel på utvecklingsområde är att implementera nya digitala kontaktvägar, som exempelvis en chattfunktion. Delredovisningar av uppdrag görs i samband med nämndens tertialuppföljningar.
- I enlighet med verksamhetsplan arbetar förvaltningen med en pågående genomlysning av samtliga kostnader inom alla verksamheter.
- Förvaltningen har utvecklat rutin för att se följsamheten till regionstyrelsens tidigare fattade beslut avseende regiongemensamma åtgärder för att minska kostnaderna med 200 mnkr. Det handlar exempelvis om vakansprövningar och minska kostnader för representation och konferenser. Nämnden erhåller information om förvaltningens följsamhet till åtgärderna i samband med delårsboksluten.
- Förvaltningen har tillsatt ett uppdrag för att hålla samman förvaltningsarbetet med effektiviseringar och kostnadsminskningar samt för att öka framdriften. I uppdraget ingår bland annat att:
 - ta fram och verkställa en metod för att hålla samman arbetet med effektiviseringar och kostnadsminskningar;
 - ta fram och verkställa en metod för uppföljning- och återrapportering av arbetet med effektiviseringar och kostnadsminskningar;
 - proaktivt föreslå, samt även genomföra, nya åtgärder och aktiviteter för att effektivisera och minska förvaltningens kostnader;
 - ta fram en metod och underlag för en femårig investeringsplan.

Plan för fortsatt arbete och effekthemtagning för att nå en budget i balans

Som redovisat ovan pågår ett flertal åtgärder och aktiviteter med fokus på att anpassa kostnaderna till nämndens ekonomiskt tilldelade ram. Arbetet fortsätter också, i enlighet med gällande verksamhetsplan, att identifiera fler åtgärder för att minska kostnaderna alternativt att öka intäkterna. Därtill ska fortsatt följsamhet till de regiongemensamma åtgärderna hållas och verksamhetsdialoger med regionledningen genomföras i enlighet med regionstyrelsens beslut. Fler ekonomiska bedömningar ska också göras gällande aktuella aktiviteter och åtgärder.

I enlighet med nämndens verksamhetsplan ska även effektiviseringsåtgärderna följas upp och analyseras för att säkerställa ekonomisk effekt.

Trafikdirektören kommer att fortlöpande redovisa arbetet med aktuella åtgärder och aktiviteter på nämndens sammanträden för att nå en budget i balans.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Protokollsanteckning

Carl-Wiktor Svensson (KD) och Magnus Hultman (M) lämnar följande protokollsanteckning:

”Moderaterna och Kristdemokraterna har lyft fram kritik kring hanteringen av verksamhetsplan i förhållande till verksamhetsberättelsen och där det har varit svårt att följa upp utfall effektivt genom beslut av aktiviteter. Mycket av det ekonomiska effektiviseringsarbetet är nu knutet till verksamhetsplanen vilket både kan vara bra och dåligt beroende av utredningarnas utfall och remissinstansers synpunkter. Vi kan också konstatera att mycket/många av kommande sparbetning är riktade mot den särskilda kollektivtrafiken, vilket vi inte anser är proportionerligt sett utifrån att den berör samhällets allra mest utsatta, att den är en lagstiftad rättighet till skillnad från den allmänna kollektivtrafiken och att självfinansieringen redan är flera procentenheter över målet enligt senaste periodrapporten.

Mot bakgrund av detta så förbehåller vi oss rätten att agera och markera politiskt under kommande verksamhetsår beroende av vilka förslag som framläggs av majoriteten.”

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 4 april 2024
2. Protokollsutdrag från regionstyrelsens sammanträde 26 mars 2024, § 42

Protokollsutdrag till:

trafikdirektör

regionstyrelsen

§ 40

Ärendenummer KTN 2024/32

Yttrande över remiss av trafikförsörjningsprogram 2024 - 2031, Region Blekinge

Beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår att regionstyrelsens arbetsutskott beslutar:

Regionstyrelsens arbetsutskott antar redovisat yttrande som sitt svar på Region Blekinges förslag till Trafikförsörjningsprogram 2024–2031.

Yttrandet överlämnas till Region Blekinge.

Bakgrund

Region Kalmar län har i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet för Kalmar län beretts möjlighet att lämna synpunkter på ett av Region Blekinge framtaget förslag till regionalt trafikförsörjningsprogram för Blekinge län.

Trafikförsörjningsprogrammet är ett verktyg för att styra, prioritera och utveckla kollektivtrafiken i Region Blekinge. I programmet fastställs långsiktiga mål för ett hållbart resande liksom strategiska inriktningar för att nå målen.

Programförslaget kopplar på ett tydligt sätt till regionens regionala utvecklingsstrategi, de globala målen i Agenda 2030 och andra styrande dokument på olika nivåer i regionen. Processen kring framtagandet av programförslaget har också genomförts på ett förtjänstfullt sätt.

Sammanfattning av yttrandet

Region Kalmar län:

- föreslår ett förtydligande kring turtäthetens betydelse för att nå uppställda mål för andelen hållbara resor.
- noterar att Region Blekinge läns krav i definitionen av en tillgänglighetsanpassad hållplats är lågt ställda i jämförelse med Trafikverkets krav på en hållplats i VGU¹.
- noterar att det storregionala tågsystemet längs Kust-till-kustbana (Öresundstågen) saknas i Region Blekinges bild av framtidens tågsystem på sidan 27. Region Kalmar län utgår från att detta tågsystem ses som en viktig del i Sydostregionen tågtrafiksystem även i framtiden.
- ser fram emot en löpande dialog kring utvecklingen av kollektivtrafiken över länsgränsen på väg E22 i takt med att infrastrukturen på denna sträcka förbättras och möjliggör ett stärkt arbetskraftsutbyte mellan våra regioner.

¹ [Vägar och gators utformning \(VGU\) - Bransch \(trafikverket.se\)](https://www.trafikverket.se)

– noterar att trafikförsörjningsprogram 2024–2031 har prövats ur ett barnrättsperspektiv på ett föredömligt sätt av Region Blekinge.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 1 mars 2024
2. Yttrande över remiss av trafikförsörjningsprogram 2024–2031, Region Blekinge
3. Remiss av Trafikförsörjningsprogram Blekinge 2024–2031

Protokollsutdrag till: regionstyrelsens arbetsutskott

§ 41

Ärendenummer KTN 2024/43

Yttrande över remiss om upphörande av underhåll i Överum bandel 845 i Västerviks kommun, Kalmar län

Beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår att regionstyrelsen beslutar:

Regionstyrelsen antar redovisat yttrande som sitt svar på förslag om upphörande av underhåll i Överum bandel 845 i Västerviks kommun.

Yttrandet överlämnas till Trafikverket.

Bakgrund

Region Kalmar län har av Trafikverket fått möjlighet att yttra sig över förslaget om upphörande av underhåll i Överum bandel 845, Västerviks kommun. Trafikverket avser fatta beslut om upphörande av underhåll enligt 6 kap. 7 § järnvägsmarknadsförordningen (SFS 2022:416), då trafiken är av obetydlig omfattning, för följande:

- Spår 1, längd 143 meter,
- Spår bv-stick, längd 38 meter,
- Växel 6,
- Växel 8,
- Lastplats, objektnummer 314,

inom trafikplats Överum bandel 845 i Västerviks kommun, Kalmar län.

Beslutet om upphörande av underhåll kan innebära att delar av järnvägssträckan på sikt avvecklas.

Platsen trafikeras inte med persontrafik.

Yttrande

Region Kalmar län har ingen erinran på Trafikverkets förslag om upphörande av underhåll i Överum bandel 845 i Västerviks kommun.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 4 april 2024

2. Externremiss – Upphörande av underhåll på spår 1 och bv-stick, växel 6 och 8 samt lastplats 314 vid driftplats Överum, bandel 845 i Västerviks kommun, Trafikverket
3. Externremiss – Kartor och bilder, Trafikverket

Protokollsutdrag till: regionstyrelsen

§ 42

Ärendenummer KTN 2023/179

Svar på medborgarförslag om alternativ till regionala bussresor på Öland

Beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige att:

Regionfullmäktige besvarar medborgarförslaget om alternativ till regionala bussresor på Öland med redovisat yttrande.

Bakgrund

Region Kalmar län har mottagit ett medborgarförslag om att Kalmar länstrafik, i avvaktan på autonoma transportsystem, ska organisera samåkning i privatbilar som alternativ till den idag bristfälliga busstrafiken under lågsäsong. Ett sådant införande skulle enligt förslagsställaren möjliggöra för ett ökat erbjudande av resmöjligheter från ytterområden i både Borgholm och Mörbylånga.

Yttrande

Frågan om mobila samåkningssystem har förekommit sedan tidigare och Kalmar länstrafik har i dessa diskussioner förhållit sig positiv då detta för resenären/resenärerna förenklat resandet och bidragit till en ökad samåkning med en minskad miljöpåverkan.

Den privata bilen är i många fall ett nödvändigt komplement till kollektivtrafiken på landsbygden och underlättar för boende med flera att ta sig till olika resmål när utbudet av kollektivtrafik inte räcker till. Bilen ska också ses som ett färdmedel som tillsammans med kollektivtrafiken utgör en kombinerad mobilitet genom att resenärer vid olika bytespunkter byter färdmedel för att få bästa möjliga trafiklösning.

Det finns idag mobila samåkningssystem på marknaden som olika privata användargrupper använder sig av. Kalmar länstrafik har i några olika projekt samarbetat med dess företrädare i syfte att informera om resmöjligheten men också att koppla samman de olika transportsystemen genom information på Kalmar länstrafiks hemsida och i reseplaneraren.

Erfarenhet från tidigare projekt har visat att det krävs stora resurser för att hantera mobila samåkningssystem, därtill finns det idag oklarheter kring det juridiska ansvaret.

Bedömningen är att Kalmar länstrafik inte kan ansvara för denna typ av transportlösning som exempelvis förarens ansvar i förhållande till resenärens säkerhet med mera.

Mod bakgrund av ovan föreslås att kollektivtrafiknämnden föreslår att regionfullmäktige besvarar medborgarförslaget om alternativ till regionala bussresor på Öland med ovanstående yttrande.

Överläggning

Efter avslutad överläggning frågar ordföranden om nämnden vill besluta enligt redovisat förslag och finner det så.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse daterad 4 mars 2024
2. Medborgarförslag – Alternativ till regionala bussresor på Öland

Protokollsutdrag till: regionfullmäktige

§ 43

Ärendenummer KTN 2024/18

Anmälningssärenden

Beslut

Kollektivtrafiknämnden noterar följande anmälningssärenden till protokollet.

Protokoll – Länsberedningen för regionala utvecklingsfrågor med mera 8 februari 2024	KTN 2024/5
Anteckningar från möte nr 23 med AB Transitios äggarråd den 1 februari 2024	KTN 2024/6
Protokoll vid styrelsesammanträde nr 18 i AB Transitio 2 februari 2024	KTN 2024/6
Region Hallands beslut om trafikplikt för Öresundstågssystemet	KTN 2024/42
Skrivelse angående träd på körningar och de framtida tågsatsningarna inom Krösatågssystemet	KTN 2024/49
Styrelsen för Öresundståg AB kräver noggrann utformning av föreskrifterna för Lagen om tillfälliga förbud att transportera personer utan giltiga ID-handlingar	KTN 2024/53
Regionsamverkan Sydsverige positionspapper infrastruktur - beslutad 3 april 2024	KTN 2023/176

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN: John Wernberg
TITEL, ORGANISATION: Regionsekreterare, Region Kalmar län
TID: 2024-04-24 15:11:57 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46724627946)
IDENTIFIKATIONS-ID: 1f5caaf9e73e4770a3a608e81890d579

NAMN: Peter Wretlund (S)
TITEL: Ordförande
TID: 2024-04-24 18:38:39 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46705233885)
IDENTIFIKATIONS-ID: b8aeb1bb625d48498415142e0687f4cc

NAMN: Magnus Hultman (M)
TITEL: Justerare
TID: 2024-04-24 18:40:08 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP: SMS (+46706350013)
IDENTIFIKATIONS-ID: e995054ba127443ab049f64412f3c5ef

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2024-04-24 18:40:13 +02:00
Ref: 1754500
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)